

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta/ky: BcA. Jakub Balcar

Název diplomové práce: Diagnostika stavu a konsolidace umělých pískovců s epoxidovým pojivem z 80. let 20. století, Restaurování faksimile sochy Štědrosti z umělého kamene pojeného epoxidovým pojivem z hospitálu Kuks

Studijní obor: Restaurování a konzervace nástěnné malby, sochařských děl a povrchů architektury: Kámen

Vedoucí práce: Ing. Renata Tišlová, Ph.D.

Jméno a příjmení oponenta/email: Mgr. Petr Gláser, glaser.petr@gmail.com

Naplnění zadání teoretické části práce

Zdůvodnění: **Naplnil.** Diagnóza umělých pískovců je provedena základní (a hlavně dostupnou) škálou technik a určitě nepostihuje veškeré možnosti. V práci by bylo vhodné toto zmínit a například uvést, jaké další metody by se daly při diagnostice stavu epoxidových faksimilií využít.

A B C D E F

Naplnění zadání praktické části práce

Zdůvodnění: **Naplnil bez výhrad.**

A B C D E F

Odborná úroveň teoretické části práce

Zdůvodnění: **vysoká, s výhradami k experimentální části práce.** Práce se zabývá zajímavým fenoménem vzniku a zhodnocení současného stavu faksimilií s epoxidovým pojivem, které u nás vznikaly od 70. let 20. století. Jejich stav je v současnosti špatný až havarijní a restaurování těchto děl si vyžaduje zvláštní pozornost. Bohužel příčiny a možnosti záchrany těchto děl nebyly dosud komplexně zpracovány. Diplomová práce v tomto směru přinesla

značný pokrok a přispěla k zásadnímu posunu v řešení problematiky. Fenomén vzniku a záchranu faksimilií je zachycen v celé komplexnosti od zaznamenání dobového přístupu a praxe, po současnou reflexi problémů včetně popisu stavu a poškození několika faksimilií. Teoretické poznatky diplomant dále rozšiřuje o provedené průzkumy a analýzy. V rámci teoretické části je dále řešena dílčí problematika konsolidace faksimilií, která navazuje na dříve provedená bádání. Zkoušky jsou provedeny s mnoha konsolidanty, hlavní důraz je kladen na testování konsolidantů na bázi epoxidových pryskyřic, které mají s původním pojivem faksimilií nejlepší materiálovou kompatibilitu. Ze škály testovaných konsolidantů byl nakonec vyhodnocen vhodný zpevňovací systém pro restaurování faksimilie sochy Štědrosti v Kuksu, které je představeno v praktické části práce. Výběr konsolidantů a provedené testování bylo přiměřeně odborně provedeno a vyhodnoceno. Bohužel negativně je nutné zhodnotit, že diplomant byl schopen změřit a vyhodnotit výsledky zkoušek jen s výraznou podporou školitele a je otázkou, zda by se mu to bez intenzivní podpory vedoucího podařilo. Z těchto důvodů bylo, jinak výborné hodnocení práce, sníženo.

A B C D E F

Odborná úroveň praktické části práce

Zdůvodnění: Práce byly provedeny v souladu s restaurátorským záměrem. Zásahu předcházela důkladný restaurátorský průzkum, jehož správné vyhodnocení muselo být do značné míry korigováno vedoucím práce. Při vlastním restaurování ale vykázal diplomant dostatečnou samostatnost, invenci a cit při restaurování netradičního typu materiálu, který se vyznačuje zcela specifickým charakterem. Samotný zásah probíhal systematicky, na základě průzkumu a provedených zkoušek s postupy a materiály, od kterých se odvíjela koncepce prací. U některých dílčích kroků však dostatečné zdůvodnění zvoleného postupu nebo dostatečné vysvětlení naopak chybí a kapitoly jsou velmi stručné (viz dále plastická retuš, podobně barevná retuš, ..). Jednotlivé kroky byly konzultovány s vedoucím práce (technologem), konzultanty a památkáři, čímž byla dosažena vysoká odborná i metodická úroveň zásahu. Zrestaurování sochy Štědrosti je díky své komplexitě a systematickosti možné využít jako vzor pro restaurování dalších objektů z tohoto typu umělého kamene. Úroveň práce, což je velká škoda, snižuje kvalita dokumentace restaurátorského zásahu,

kteřá nemá takovou úroveň, kterou by si vzorový projekt restaurování zasluhoval (viz dokumentace retuší, stav po osazení není dostatečně zdokumentován, není zachycen optický rozdíl restaurované sochy vůči ostatním sochám souboru).

A B C D E F

Metodická úroveň teoretické a praktické části práce, kvalita práce s literaturou a prameny

Zdůvodnění:

Metodické pojetí teoretické i praktické části práce je zcela bez připomínek. Obě části jsou dobře metodicky řešeny.

S odbornou literaturou a prameny vychází diplomant z určené citační normy, ale při citování se dopouští řady chyb a nepřesností. Na obhajobu diplomanta je nutné říci, že práce s literaturou a prameny byla nadstandardní a náročná.

A B C D E F

Formální úprava diplomové práce a její jazyková úroveň

Zdůvodnění:

Formální a jazyková úroveň práce je velmi dobrá. Celkově dobrý dojem kazí jazykové chyby, které snižují celkově dobrý dojem z výborné diplomové práce. Chyby se vyskytují i v poznámkovém aparátu.

A B C D E F

Další připomínky/dotazy

K restaurování: str. 150 – *Plastická retuš*. U ní není popsáno, jak byl podklad před nánosem tmelu upravován. Z glosáře poškození se zdá, že hlavní poškození vznikají právě při nanášení vrstev epoxidu a jejich v důsledku jejich horšího přilnutí k vyzrálému podkladu. Jak se tato informace odrazila na postupu provádění plastických retuší? To není uvedeno.

Str. 149 – *Potlačení barevnosti*. Byla barevnost potlačována i jiným způsobem? Abrazivní metoda je poměrně invazivním metodou, která může způsobovat abrazi povrchu. Byly účinky mikropískování nějak ověřovány?

Obrazová příloha – fotografie dostatečně neilustrují provedení zásah (viz obrazová příloha u retuší – chybí srovnání a rozdíl vůči originálu, pro ilustraci chybí šipky nebo jiné grafické označení, které by jasněji vymezovalo retušovaná místa), nekvalitní jsou fotografie stavu po osazení (stav sochy nekvalitně zdokumentovány, není zachycen rozdíl vůči ostatním sochám v souboru, chybí detaily).

Jedním z důležitých a šokujících výsledků DP je, že faksimilie z Kuksu reagují s vodou, což znamená, že při každém zavlhčení soch venku dochází k blíže prozatím nevysvětleným reakcím, které patrně ovlivňují i současný špatný stav faksimilií. Takto závažný poznatek ale v práci není více zdůrazněn ani studován, doporučení ochrany chybí i v návrhu Doporučeného režimu. Chápu, že konsolidací faksimilie se tento jen patrně eliminoval, ale byly pro ověření provedeny nějaké zkoušky odolnosti vůči působení vody po konsolidaci (stejně jako před konsolidací)? Nehledě na to, že účinku vody (v podobě srážek) jsou dále vystaveny ostatní faksimilie, což doporučený režim vůbec nepostihuje. Jaká opatření by se vůči eliminaci tohoto vlivu měla provést?

Závěrečné hodnocení vedoucího práce

Zdůvodnění:

Jakub Balcar zpracoval zajímavou a tématem aktuální diplomovou práci k tématu průzkumu a restaurování epoxidových faksimilií. Díky zpracování tématu došlo k rozšíření poznatků o vzniku a používání tohoto typu materiálů při náhradách přírodního kamene. Shromážděné teoretické poznatky rozšířil o aktuální výsledky zkoušek s novými materiály a postupy, které pomohou při záchraně této skupiny památek. Důkazem funkčnosti navržených materiálů a postupů je zrestaurování sochy Štědrosti z Kuksu, které lze považovat jako model pro průzkum a restaurování dalších děla z tohoto typu materiálu. Zpracování takové studie také se dále ukazuje, co všechno by se mohlo dále zkoumat a ověřovat. Věřím, že se k některým

částí, které jsou součástí velmi složité problematiky přesahující rámec běžné DP, student dalším studiem a bádáním ještě vrátí.

Díky výše uvedeným nedostatkům je práce hodnocena celkovým **stupněm B**.

A B C D E F

Pro hodnocení použijte následující stupně

A	B	C	D	E	F
výborně	výborně mínus	velmi dobře	velmi dobře mínus	dobře	Nevyhověl (nelze doporučit k obhajobě)

V..... Datum:.....

Podpis vedoucího:.....